

Meer zien aan een koe dan een ander

Begin november was het weer raak: met Moovindochter Giessen Charity 253 won Theo van Vliet de vaarzentitel op de HHH-show. Maar alleen een fraai exterieur is voor de Drentse fokker niet genoeg. Thuis in Nieuwlande moeten zijn koeien vooral veel melk geven. ‘Wil je financieel aantrekkelijk draaien, dan moet er gepresteerd worden.’

TEKST INGE VAN DRIE

HHH-vaarzenkampioene Giessen Charity 253 stamt via dochters van Atwood, Champion, Goldwyn en Million uit oud-NRM-kampioene Charity 504

Linten, bekers, medailles. De kantine van Theo en Gea van Vliet hangt en staat er vol mee. Van regionale keuringen tot landelijke shows: door de jaren heen vergaarden ze tal van prijzen. Maar die bekers? Ze zeggen Theo van Vliet niet zoveel. 'Op een gegeven moment verhuizen ze naar zolder of naar de kelder en uiteindelijk belanden ze in de container. Het gaat om de eer', zegt de eigenaar van Giessen Holsteins. Een uitzondering maakt hij voor het door Marleen Felius gemaakte olieverfschilderij van Charity 504 (v. Starleader), de algemeen NRM-kampioene van 2004. 'Dat is de

BEDRIJFSPROFIEL

eigenaar	Theo van Vliet
aantal melkkoeien	95
aantal stuks jongvee	150
melkproductie	4.09 13.477 4,22 3,40
grondgebruik	77 ha mais (20%) en gras (80%), 8 ha verhuurd voor aardappels

Nieuwlande

mooiste prijs die ik heb gewonnen', geeft Van Vliet aan. Het schilderij kreeg een prominente plek in de kantine. De kunstenaar vereeuwigde in 2019 ook Giessen Charity 138 op een aquarel, via dochters van achtereenvolgens Champion, Goldwyn en Million een verre nazaat van Charity 504. De Atwooddochter won de vaarzentitel op de NRM, terwijl op diezelfde show de roodbonte Giessen Cecibell 8 (v. Pitbull) het kampioenschap in de middenklasse opeiste.

Begin november was het opnieuw raak voor de Charity-familie. Met de gitzwarte en foutloze Giessen Charity 253 – een Moovindochter uit Giessen Charity 138 – sleepte Van Vliet de vaarzentitel op de HHH-show in de wacht. Met dank ook aan zijn team helpers, benadrukt hij. 'De koeien hier zijn geniaal, maar ze staan eigenlijk bij de verkeerde boer', klinkt het gekscherend. 'Ik ben niet goed genoeg in het klaarmaken en voorbrengen van de koeien op een keuring. In vergelijking met mij is een Young Breeder al tien keer zo goed. Maar fokken kan ik wel; ik zie iets meer aan een koe dan een ander en daar doe ik mijn voordeel mee.'

Tien jaar op rij in top vijf exterieur

De cijfers staven zijn uitspraken. Al minstens tien jaar op rij staat Giessen Holsteins in de top vijf van hoogste exterieurbedrijven in Nederland. Afgelopen boekjaar noteerde het bedrijf een derde plek met gemiddeld 87,1 punten voor 14 zwartbontvaarzen. Mooie koeien beschouwt Theo van Vliet als een hobby en die hobby krijgt volop ruimte in Nieuwlande. Zijn ruim 6800 kg fosfaatrechten vult de ondernemer in met 95 koeien en 150 stuks jongvee. 'Ik had ook 130 koeien kunnen melken met de helft van het aantal stuks jongvee, maar ik ben een fokker. Als je maar een paar kalfjes aanhoudt, is de kans op een topper minder groot', legt Van Vliet uit. Hij haalt het voorbeeld van de HHH-winnares nog even aan. 'Zij is de oudste van vijf volle zussen en het was meteen raak. Maar dat is lang niet altijd zo. En eerlijk gezegd: van de vier Moovins die er nog aankomen, zijn er twee in mijn ogen nóg beter.'

Die nadruk op exterieur wil niet zeggen dat de veehouder de productie uit het oog verliest. 'Ik ben productiegericht. Met die 95 koeien wil ik elk jaar 1,3 miljoen kilo melk afleveren. Wil je financieel aantrekkelijk draaien, dan moet er gepresteerd worden. Om geld te verdienen moeten de koeien hier veel melk produceren', stelt Van Vliet. 'Daarom heb ik er ook een hekel aan de koeien voor een keuring op een hooirantsoen te zetten. Ik heb een tijdje gedacht: ik neem ze gewoon mee zoals ze zijn, maar dan kom je net tekort. Het niveau gaat omhoog. Maar voor een regionale keuring ga ik dat echt niet doen.'

Giessen Holsteins-ploeg van tien melkers

Afgelopen jaar realiseerde de veestapel van Giessen Holsteins met drie keer per dag melken een rollend jaargemiddelde van 13.477 kg melk met 4,22% vet en 3,40% eiwit, goed voor 1027 kg vet en eiwit. 'Met zo'n hoge productie moet je wel drie keer per dag of met een robot melken', vindt Van Vliet. 'Afgelopen voorjaar hadden we twee koeien met een productie van 80 kilo. Die wil je niet maar twee keer per dag melken.'

Zelf neemt hij vanwege versleten schouders wekelijks maar een paar melkbeurten voor zijn rekening. Hij verdeelt de melkingen over een ploeg van tien melkers. 'Zonder die ploeg red ik het niet. We hebben een Giessen Holsteins-appgroep en zo stemmen we af wie er melkt.' Het grote aantal melkers heeft ook gevolgen voor de eisen die Van Vliet aan koeien stelt. 'Het moet een fijn koppel koeien zijn om te melken. We spannen geen enkele koe; het gaat allemaal relaxed. Als de melkers het naar hun zin hebben, dan blijven ze ook', aldus de veehouder, die om die reden ook liever vaarzen heeft dan oudere koeien. 'Jonge koeien zijn gebruiksvriendelijker en leveren minder gedoe op', stelt de veehouder, die desondanks al wel drie koeien naar de 10.000 kg vet en eiwit en achttien koeien naar de 100.000 kg melk begeleidde. 'Voor attentiekoeien is hier geen plek. Een koe die twee

*Stalfavoriet
Giessen Charity
138 (v. Atwood)
produceerde al
120 embryo's en
55.000 kg melk
met 3,68% eiwit in
drie lijsten*

keer mastitis krijgt, tekent zijn eigen doodvonnis. Pas heb ik nog een Atwoodochter met 96.000 kg melk weggedaan vanwege een te hoog celgetal.'

Elke dag hetzelfde

Het melken mag Van Vliet dan zonder problemen aan anderen overlaten, het voeren houdt hij het liefst in eigen hand. 'Als ik een week op vakantie ben, gaat de productie gehed onderuit. Bij een hoge productie is het heel belangrijk dat een koe elke dag hetzelfde voer krijgt', benadrukt Van Vliet, die ook al sinds jaar en dag zijn rantsoen – half mais en half gras aangevuld met soja, sojahullen en maisvlokken, mineralen en natriumbicarbonaat – laat samenstellen door adviesbureau VIB. In de zomer past hij het systeem van Nieuw Nederlands Weiden toe, waarbij de koeien elke dag de beschikking krijgen over een nieuwe weide. 'Ook dan wil ik dat een koe elke dag hetzelfde krijgt.'

Om mais en gras met een zo hoog mogelijke kwaliteit te kunnen voeren is Van Vliet scherp op zijn grasland- en inkuilmanagement. 'Ik probeer de grond zo goed mogelijk te verzorgen. Ik streef naar een minimale pH van 5,8, bemest naar wat ik eraf haal en zorg voor een dikke laag grond op de kuil, zodat broei geen kans krijgt, ook niet aan de zijkant.' Ook de maisteelt krijgt de nodige aandacht. 'We zaaïen al jaren LG 31207, een ras dat hier op de dalgrond een hoge opbrengst en kwaliteit levert. Afgelopen jaar haalden we een zetmeelgehalte van 427, vorig jaar van 401.'

Via de krachtvoerboxen krijgen de koeien daarnaast nog start- en productiebrok, afhankelijk van de productie. Het krachtvoerbruik ligt op 22 kg per 100 kg meetmelk. 'Een hoge melkproductie realiseren door veel krachtvoer te voeren is veel te duur', vindt de veehouder. 'De koe is het uitgangspunt. Ik wil graag een grote, brede en sterke powerkoe, die de productie gemakkelijk aankan', zo keert Van Vliet terug bij zijn favoriete onderwerp: fokkerij.

Zeven generaties overslaan

De Drentse fokker is vooral gecharmeerd van de Amerikaanse fokkerij. 'Toen er financieel ruimte was, heb ik geïnvesteerd in topkoeien uit Amerikaanse topfamilies, zoals Charity 504, Durham Cinderella en Gorgeous. Dan sla je bij wijze van spreken zeven of acht generaties over. Als je daar weer de goede stieren op gebruikt, kom je ver', stelt Van Vliet. Uit die Amerikaanse lijnen komen onder meer de Charity's en de Cinderella's. 'Die families zijn zo dominant op mijn bedrijf. Charity heb ik in 2001 gekocht en ik ben nu al over de 300. Bij de Cinderella's ben ik al aan Cinderella 260.'

Vooral dankzij spoelingen dijen de koefamilies flink uit. Om de vijf weken spoelt Van Vliet een aantal koeien, altijd met gesekst sperma. 'Ik heb continu 120 embryo's op voorraad en afgelopen jaar zijn er 84 vaarskalfjes geboren. Die verhouding tussen melkkoeien en jongvee is zo krom als wat, want ik heb zelf elk jaar maar 25 vaarzen nodig. Maar zo kan ik wel ruim selecteren bij de vaarzen. Vanochtend heb ik er nog weer zes verkocht.' Behalve vaarzen verkoopt Giessen Holsteins ook regelmatig embryo's. Al zijn de hoogtijdagen van de handel in fokkerij verleden tijd. 'Voor de komst van de fosfaatrechten haalde ik jaarlijks een omzet en aanwas van 13 à 14 eurocent per kilogram melk. Nu is dat gedaald naar zo'n

7 à 8 cent.’ Ook verkoopt hij minder stieren aan ki-organisaties dan vroeger. ‘Ik doe niet meer mee aan de race om dieren met de hoogste TPI. De hoogste is niet altijd de beste.’

Minimaal 3,5 PTAT

Kruisbreedte, achteruierhoogte en achteruierbreedte zijn leidend bij de stierkeus. Het liefst zet Van Vliet stieren in met een Amerikaanse exterieurscore van minimaal 3,5 PTAT, zonder daarbij de productieaanleg uit het oog te verliezen. ‘Natuurlijk lukt dat niet altijd en moet je soms wat concessies doen, maar als je jaar in, jaar uit aan die lijn vasthoudt, dan zie je vanzelf effect.’

De Amerikaanse stier Lindenright Moovin is zo’n stier die het in Nieuwlande goed doet. ‘Hij geeft koeien met veel breedte, goede kruizen, veel kwaliteit en brede, hoge achteruiers’, legt Van Vliet uit. ‘Maar hij scoort ook negatief voor melk: je moet hem dus wel goed combineren.’ Zo paarde de Drentse fokker zijn stalfavoriet Giessen Charity 138 met Moovin. ‘Ze was als vaars kampioene op de HHH-show en op de NRM, maar heeft ook zo’n productiedrang. Ze heeft in drie lijsten 55.000 kg melk met 5,18% vet en 3,68% gegeven en heeft daarnaast ook al 120 embryo’s geproduceerd. Welke koe doet dat haar na?’ Van Vliet is van plan de Atwooddochter weer te gaan spoelen. ‘Als ik gesekst sperma kan krijgen van Moovin, spoel ik haar nog een keer. Meestal zeg ik dat de jongere generatie dan voorgaat, maar deze koe is zo fantastisch, daar wil ik graag meer nakomelingen van.’

Die nadruk op productie zorgt er ook voor dat de koeien in Nieuwlande steeds groter worden. Met haar 1,56 meter is HHH-kampioene Charity 253 een van de kleinere dieren in de stal. Toch levert die hoogtemaat in de stal uit 1976 met 1,10 meter brede boxen meestal geen problemen op, merkt Van Vliet op. ‘Als de koeien atletisch en goed gebouwd zijn, staan ze meestal zonder problemen op’, constateert hij. Met een geïsoleerd dak, diepstrooiselboxen met paardenmest en ventilatoren probeert de melkveehouder het zijn hoogproductieve koeien wel zoveel mogelijk naar de zin te maken. ‘Maar als ik een supersonische stal zou hebben, zou de productie zo 1000 kilo per koe hoger liggen’, vermoedt hij.

‘Hak op het gas’

Niettemin gaat die nieuwe stal er niet komen, ook omdat het Van Vliet ontbreekt aan een opvolger. ‘Hoe lang ik nog boer ben? Ik zie het zo voor me: over een jaar of vijf organiseer ik grote veiling op het bedrijf, met veel mensen en een boel gezelligheid. Dan verkoop ik mijn beste honderd dieren en ik hoop dat ik ze daarna overal op keuringen weer terugzie’, zo blikt Van Vliet vooruit. Maar tot die tijd denkt hij niet aan afbouwen, zo verzekert de melkveehouder. ‘Niks ervan, hak op het gas en doorgaan. Ik wil qua productie en qua showresultaten met de top mee blijven draaien. En kijk eens wat er bij het jongvee loopt: dat is nog weer veel beter dan wat er nu bij de melkkoeien loopt. Ik ben veel te nieuwsgierig wat daar straks weer uitkomt.’ |

▲
Giessen Cecibell 8
(v. Pitbull) won op
de laatste HHH-
show de eervolle
vermelding bij de
roodbonte
senioren